

трыговували съ геверджеле, излѣзли на пусто мѣсто и по-искали да си стогвять обѣдъ; като не намѣрили камыкъ за да подложать подъ котлы-ты тѣ извадили изъ цѣдилицы-ты си нѣколко грамуды геверджеле та на тѣхъ турили котлы-ты и отдолѣ наклали огнь. Случило ся да има на това сжщо-то мѣсто ситенъ пѣськъ бѣлтакъ. Доклѣ да ся свари бѣстѣе-то геверджеле-то отъ силный огнь ся стопило и ся смѣсило съ пѣська и золж-тж та станжло на стькло. Финикіане-ти ся въсчудили като видѣли едно быстро лѣскаво нѣщо и като умны и учены хора не го оставили безъ вниманіе и искарали отъ това случайно открытіе голѣмж облагж. Стькло-то изобщо ся прави отъ бѣлтачавъ пѣськъ, нарѣченъ кварцъ, смѣсенъ съ потассж, кой-то ся вади изъ золж-тж на пепель-тж. Стьклодѣліе-то днесъ е много усъвършенствовано, особено у Англіж.

Изобрѣшеніе-шо на баруша както и на много другы, е случайна работа. Нѣкой си калугеринъ *Бертолдъ Шварцъ*, кой-то живѣлъ у Фрибургъ въ половинѣ на XIV-ый вѣкъ, еднажъ като тлѣкълъ въгленъ, синпуръ (жупель) и геверджеле за да прави нѣкой си съставъ, ненадѣйно прѣснжла вътрѣ въ кутела една искра и стлѣчено-то ся запалило та пукнжло съ голѣмъ пукоть. Калугеринъ-тъ ся уплашилъ и въздивилъ, а като обычалъ да ся залѣса съ хымическы работы, той взялъ да испытва тоя съставъ и най-сѣтнѣ достигжлъ да прави сжщый баруть. Тоя прахъ, казвать чезнажи въ старо врѣмя и Арабе-ти, кон-то го были донесли изъ Хындіж или изъ Кытай. За пръвъ пѣтъ баруть употрѣбляли на бой Венеціане-ти въ 1380 л. У Фрибургъ има въздвижж-тж статуж Бертолду Шварцу. Като на хымикъ стому ся нанстивж такъвъ почеть, нѣ като изобрѣтатель на барута той не може да ся мѣри съ благотворители-ты на чловѣчество-то.

— *Кахве*. — Кахве-то, кое-то пиѣмъ, е сѣмкы отъ едно дрьво, кое-то расте високо до 3 арш. съ длѣгы, тѣнны и увиснжлы надолѣ листа. Цвѣтъ-тъ му е бѣлъ, като на ясиміж. Плодъ-тъ кога узрѣе прилича на вишны; мясо-то му не е сладко, а има двѣ бобета, кон-то сж сѣмкы-ты на кахве-то. Бобета-та сж отдѣлены по еднж ципж. Кахве-то расте само по горяцы-ты мѣста. У честитж Арабіж — *Еменъ* — нѣкои си пастыре съглюдали еднажъ, че козы-ты